

PATVIRTINTA
Vilniaus muzikos mokyklos „Lyra“
direktoriaus 2022 m. gruodžio 21 d.
įsakymu Nr. V-76
(2 priedas)

VILNIAUS MUZIKOS MOKYKLOS „LYRA“ PAGRINDINIO MUZIKINIO FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pagrindinio muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programos (toliau – Programos) paskirtis – užtikrinti formalųjų švietimą papildančio ugdymo kokybę.
2. Rengiant Programą vadovautasi:
 - 2.1. LR Švietimo įstatymu (2011-07-01 Nr. XI-1218);
 - 2.2. LR Švietimo ir mokslo ministro 2015-01-27 įsakymu Nr. V-48 patvirtintomis „Rekomendacijomis dėl meninio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo“;
 - 2.3. LR Švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. ISAK-2695 (LR Švietimo ir mokslo ministro 2012-03-29 įsakymo Nr. V-554 redakcija) patvirtinta „Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija“;
 - 2.4. LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-4 patvirtintu „Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybės biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu“.
3. Programą rengė darbo grupė, sudaryta mokyklos direktoriaus 2022 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. V-73B „Dėl pradinio ir pagrindinio muzikinio formalųjų švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo darbo grupės sudarymo“: direktoriaus pavaduotojas ugdymui Saulius Subačius, direktoriaus pavaduotoja ugdymui Asta Žeromskienė, mokytojas ekspertas Rolandas Aidukas, mokytoja ekspertė Snieguolė Jogėlienė, mokytoja ekspertė Vida Palubinskienė, mokytoja metodininkė Nadežda Dambrauskienė, mokytoja metodininkė Liudmila Vindzberg. Parengtai programai pritarė Vilniaus muzikos mokyklos „Lyra“ taryba.
4. Informacija apie įstaigą:

Pavadinimas	Vilniaus muzikos mokykla „Lyra“
Steigėjas	Vilniaus miesto savivaldybės taryba
Teisinė forma	Vilniaus savivaldybės biudžetinė, pelno nesiekianti įstaiga, turinti viešojo juridinio asmens statusą, ūkinį, finansinį organizacinį ir teisinį savarankiškumą, savo antspaudą, atributiką, sąskaitas banke.
Teisinis statusas	Juridinis asmuo, kodas (Juridinių asmenų registras) – 1916 63091.
Grupė	Neformaliojo švietimo mokykla, kodas 3160.
Tipas	Neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjų švietimą papildančio ugdymo mokykla, kodas 3161.
Paskirtis	Formalųjų švietimą papildančio muzikinio ugdymo mokykla, kodas 31614209.
Mokomoji kalba	Lietuvių
Pagrindinė veiklos rūšis	Pagrindinė veiklos sritis – švietimas, rūšis – muzikinis ugdymas, kodas 85.5
Įkūrimo data	Mokyklos įsteigimo data – 1993-01-30. Įsteigta Vilniaus miesto valdybos potvarkiu „Dėl Vilniaus miesto muzikos mokyklos steigimo“ 1993-01-30 Nr. 104v: Įsteigti B. Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos filialo pagrindu Vilniaus miesto muzikos mokyklą „Lyra“.

Adresas	Taikos g. 47, LT-05260 Vilnius
Telefonas	+370 5 242 9470
Elektroninis paštas	rastine@lyra.vilnius.lm.lt
Interneto svetainė	www.lyramm.lt

II SKYRIUS PROGRAMOS VYKDYMAS

1. Pilnas Programos pavadinimas – Vilniaus muzikos mokyklos „Lyra“ pagrindinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programa.
2. NŠPR kodas:
3. Programos trukmė – 4 metai.
4. Vidutinis mokinių skaičius grupėje – 10.
5. Vidutinis savaitinių valandų skaičius – 6.
6. Programa skirta 11–17 metų amžiaus mokiniams, besimokantiems pagal bendrojo ugdymo programas. Atrankos būdu priimami vaikai nuo 11 metų amžiaus. Atrankos principas: teigiamais balais baigę pradinio ugdymo programą mokiniai gali tęsti mokslus pagrindinio muzikinio ugdymo programoje. Su mokinio tėvais (globėjais) pasirašoma dvišalė mokymo sutartis, kurioje aptariami mokyklos ir asmens įsipareigojimai, atsakomybė už jų nevykdymą.
7. Programos įgyvendinimui mokykla įsipareigoja aprūpinti mokymosi aplinką šiomis mokymosi priemonėmis:
 - 7.1. individualių užsiėmimų patalpose yra pianinai, kiti instrumentai (pagal poreikį), natų stovai, metronomai;
 - 7.2. grupinių užsiėmimų patalpose – pianinas, interaktyvi lenta, vaizdo projektorius, garso klausymosi įranga, kompiuteris;
 - 7.3. koncertų salėje – fortepijonas, vaizdo projektorius, nešiojamas kompiuteris, garso kolonėlės.
8. Programos pritaikymas SUP mokiniams:
 - 8.1. visi pedagogai privalo būti išklause specialiosios pedagogikos ir specialiosios psichologijos kursus (ne mažiau kaip 60 valandų) pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtintą programą ir taikyti įgytas žinias darbe;
 - 8.2. mokytojams, dirbantiems su SUP mokiniais, taikoma pirmumo teisė dalyvauti kvalifikacijos kėlimo renginiuose;
 - 8.3. individualią dalyko programą rengia dalyko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinių ugdymosi poreikius, gydymo įstaigos specialisto rekomendacijas;
 - 8.4. esant poreikiui, įsigyjama reikiama specializuota įranga darbui su SUP mokiniais;
 - 8.5. aplinka nuolat prižiūrima, kad būtų pritaikyta judėjimo negalią turintiems mokiniams (privažiuojamas pandusas prie pagrindinio įėjimo į pastatą, veikia liftas, įrengti laikikliai tualete, koridoriuose ir klasėse nuolat užtikrinamas erdvus pravažiavimas/įvažiavimas);
 - 8.6. nuolat atnaujinamas literatūros, skirtos SUP mokiniams, archyvas bibliotekoje.

III SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

1. Programos tikslas – sistemiškai plėsti mokinių muzikos srities žinias, stiprinti muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius ir suteikti bendrųjų ir dalykinių muzikinių kompetencijų.
2. Programos uždaviniai:
 - 2.1. sudaryti mokiniams galimybę plėtoti jų poreikius bei meninius ir kūrybinius gebėjimus atitinkančias muzikinio ugdymo formas;
 - 2.2. gilinti muzikos atlikimo įgūdžius ir gebėjimą naudotis muzikos kalbos priemonėmis;
 - 2.3. tenkinti pažinimo ir individualios muzikinės raiškos poreikius, ugdyti muzikalumą.
3. Kompetencijų ugdymo priemonės:
 - 3.1. muzikinio teksto skaitymo ir jo teisingo atlikimo gebėjimas ugdomas visuose užsiėmimuose, matant kuo daugiau muzikinio rašto ir periodiškai kartojant;
 - 3.2. muzikinės raiškos ir muzikalumo ugdymas vyksta individualioje pamokoje, skatinant

- vaizdinius jungti su muzika, siekiant įgalinti vidinę klausą;
- 3.3. ritmo pojūtis lavinamas per klausymą ir atkartojimą;
 - 3.4. siekiant atskleisti mokinio kūrybiškumą, organizuojami šią kompetenciją ugdantys projektai (pvz. susipažinę su gaidomis mokiniai bando sukurti pirmąją melodiją, ją susieja su savo piešiniu, vaizdiniais);
 - 3.5. visi mokiniai ruošiami atlikti programą scenoje, tokiu būdu įveikiant scenos baimę ir padidinant pasitikėjimo savimi pojūtį;
 - 3.6. mokinių saviraiška ir individualumas ugdomas grojant solo, ansambliuose, dalyvaujant grupiniuose užsiėmimuose.
4. Mokinių kompetencijų ir pažangos vertinimas:
 - 4.1. negali vykti rečiau kaip 1 kartą per pusmetį;
 - 4.2. grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniaisiais;
 - 4.3. taikomi ir derinami šie vertinimo metodai: *formuojamasis*, *diagnostinis* ir *apibendrinamasis*. Vertinimo rezultatų fiksavimo būdas – pažymys dešimties balų sistemoje;
 - 4.4. formuojamasis vertinimas atliekamas žodžiu, komentaru, nuolat bendradarbiaujant mokiniui ir mokytojui ir nesiejamas su pažymiu, siekiama pastiprinti daromą pažangą, numatyti perspektyvą, skatinti mokinį analizuoti savo pasiekimus ir kelti meninio ugdymosi motyvaciją;
 - 4.5. diagnostinis vertinimas taikomas, siekiant išsiaiškinti mokinio tam tikro ugdymosi laikotarpio pasiekimus ir pažangą. Pažymiu vertinami mokinių ugdymo pasiekimai, kūrybinis rezultatas;
 - 4.6. apibendrinamasis vertinimas taikomas baigus ugdymo metus (pusmetį) ir (arba) visą programą;
 - 4.7. mokinio aktyvumas, reflektavimas, savarankiškumas, dalyvavimas renginiuose, projektuose ir pan. yra vertinami pažymiu;
 - 4.8. sudaromos sąlygos mokinio įsivertinimui pamokoje; įsivertinimas ir padaryta pažanga aptariama su dalyko mokytoju;
 - 4.9. skatinamas diferencijuotas vertinimas – mažiau gabesni, mokymosi sunkumų patiriantys mokiniai gali gauti aukščiausią įvertinimą, atsižvelgus į padarytą pažangą;
 - 4.10. SUP vaikai gali būti įvertinti pažymiu, tačiau tai nėra privaloma.

IV SKYRIUS PROGRAMOS TURINYS

1. Programos turinį sudaro branduolio ir pasirenkamieji dalykai.
2. Branduolį sudaro šie dalykai:
 - 2.1. muzikavimas;
 - 2.2. solfedžio;
 - 2.3. muzikos istorija;
 - 2.4. ansamblis/orkestras arba choras, arba antrasis muzikos instrumentas, kuriuos siūlo mokykla, atsižvelgdama į pasirinktą mokymosi kryptį.
3. Pasirenkamieji dalykai:
 - 3.1. ansamblis, kamerinis ansamblis;
 - 3.2. instrumentininkų choras;
 - 3.3. kompozicija;
 - 3.4. improvizacija.
4. Mokiniui privalomi yra keturi branduolio dalykai. Pasirenkamieji dalykai skiriami, gavus tėvų (globėjų) prašymą, atsižvelgiant į finansines galimybes.
5. Siekiant Programos dermės su kitomis muzikos krypties programomis, dalyko programos trukmė, rengimo principai ir uždaviniai, struktūra, mokymosi formos bei mokinių pasiekimai siejami su specializuoto ugdymo krypties programa (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programa), pradinio ugdymo muzikos dalyko bendrąja programa.
6. Siekiant Programą suderinti su formaliojo švietimo muzikinės krypties programa,

bendradarbiaujama su progimnazijomis ir gimnazijomis, įtraukiamos jų pasiūlytos pamokos temos, jas praplečiant ir labiau detalizuojant.

7. Programą baigusiems mokiniams rekomenduojama muzikinį ugdymą tęsti, renkantis pagrindinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą.

V SKYRIUS MUZIKAVIMAS

1. Muzikavimo paskirtis – tobulinti mokinio pasirinkto vokalinio arba instrumentinio muzikavimo įgūdžius.
2. Muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti vokalinio arba instrumentinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.
3. Muzikavimo uždaviniai:
 - 3.1. gilinti muzikinius gebėjimus ir kūrybiškumą;
 - 3.2. tobulinti instrumento arba balso valdymo įgūdžius;
 - 3.3. tobulinti muzikinės kalbos vartojimą;
 - 3.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.
4. Muzikavimą sudaro trys veiklos sritys:
 - 4.1. muzikavimo technikos įvaldymas;
 - 4.2. muzikos kūrinių interpretavimas;
 - 4.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.
5. Muzikavimo mokymo trukmė – 4 metai.
6. Siūlomi muzikavimo pasirinkimai:
 - 6.1. akordeonas;
 - 6.2. birbynė;
 - 6.3. chorinis dainavimas;
 - 6.4. elektrinė gitara;
 - 6.5. estradinis dainavimas;
 - 6.6. fleita;
 - 6.7. fortepijonas;
 - 6.8. kanklės;
 - 6.9. klarnetas;
 - 6.10. klasikinė gitara;
 - 6.11. lamzdelis;
 - 6.12. saksofonas;
 - 6.13. sintezatorius;
 - 6.14. smuikas;
 - 6.15. solinis dainavimas;
 - 6.16. trimitas;
 - 6.17. violončelė.
7. Muzikavimo mokymas:
 - 7.1. pamokos yra individualios, skiriamos 2 val. per savaitę;
 - 7.2. muzikavimas, pasirinkus chorinį dainavimą, vyksta grupinio mokymosi forma. Skiriamos 2 val. per savaitę mokytis grupėje ir 2 val. per savaitę – jungtiniam jaunių chorui;
 - 7.3. muzikavimui mokytis (išskyrus muzikavimą akordeonu ir fortepijonu) skiriama 0,5 val. per savaitę koncertmeisteriui.
8. Muzikavimo mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - muzikavimo technikos įvaldymas	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus	
Esminis gebėjimas – tobulinti atlikimo techniką, atliekant vis sudėtingesnę repertuarą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius	1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikos kalbos priemones;

	1.1.2. naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, galėti paaiškinti nuorodas; 1.1.3. įvardyti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus; 1.2.2. naudoti ir gebėti paaiškinti muzikos instrumento ar balso galimybes formuojant kokybišką garsą.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnį muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinį taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemones	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti; 2.1.2. apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. stengtis kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai); 2.1.4. apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas 2.1.5. demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką mąstymą, sprendžiant kylančius meninius uždavinius.
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	2.2.1. Savarankiškai analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.
2.3. Improvizuoti ir kurti muzikines kompozicijas.	2.3.1. Žinoti improvizavimo ir komponavimo principus; 2.3.2. išskirti muzikos kūrimo priemones ir būdus; 2.3.3. pristatyti savo kūrybinę idėją ir jai įgyvendinti pasirinktas muzikos išraiškos priemones; 2.3.4. gebėti užrašyti ir viešai atlikti savo kūrinį.
3. Veiklos sritis - muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose ir kt.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos ar miesto (rajon) renginiuose; 3.1.2. tinkamai elgtis scenoje 3.1.3. žinoti konkursų, festivalių paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.
3.2. Vertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ar draugų atlikimą (išskiriant privalumus ir trūkumus); 3.2.2. žinoti, stebėti ir vertinti aplinkoje vykstančius muzikinius reiškinius.

9. Muzikavimo turinio apimtis:

- 9.1. muzikos kūrinių atlikimo įgūdžių tobulinimas: pagrindiniai garso išgavimo būdai, kvėpavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;
- 9.2. muzikos kūrinių interpretavimas: sudėtingesnių muzikos kūrinių formų sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas, skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas, improvizacinių gebėjimų ugdymas;
- 9.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, kitų atlikėjų vertinimas, sceninės patirties kaupimas;
- 9.4. kūrinių skaičius per mokymosi metus:

Muzikos instrumentas	Mokymosi metai	Kūrinių skaičius per mokymosi metus			
		Stambios formos kūriniai	Polifoniniai kūriniai	Pjesės, dainos	Etiudai, vokalizai
Fortepijonas	1–3	2–4	2–4	2–4	2–4
	4	1–2	1–2	2–4	1–2
Styginiai instrumentai	1–3	2–4	–	4–6	4–6
	4	1–2	–	4–6	4–6
Liaudies instrumentai	1–3	2–3	–	4–6	4–6
	4	1–3	–	4–6	4–6
Pučiamieji instrumentai	1–3	2–3	–	4–6	4–6
	4	1–2	–	4–6	4–6
Akordeonas	1–3	2–3	2–3	2–4	4–6
	4	1–2	1–2	2–3	2–4
Solinis dainavimas	1–4	–	0–2	2–4	2–6
Chorinis dainavimas	1–4	0–2	0–3	2–6	1–4

VI SKYRIUS SOLFEDŽIO

1. Solfedžio paskirtis – sudaryti palankias sąlygas sistemiškai plėtoti mokinio prigimtinius bendruosius muzikinius gebėjimus, suteikti bendrųjų ir muzikinių kompetencijų.
2. Solfedžio tikslas – plėtoti bendruosius muzikinius gebėjimus: ritmo, dermės, intonavimo pojūtį, klausą, muzikinę atmintį.
3. Solfedžio uždaviniai:
 - 3.2. tobulinti intonavimo įgūdžius, derminį pojūtį;
 - 3.3. toliau lavinti metro bei ritmo pojūtį ir suvokimą;
 - 3.4. turtinti muzikos sąvokų žodyną, žinoti ženklų ir simbolių reikšmes ir gebėti juos pritaikyti, užrašant muzikinį tekstą ar savo sukurtą muzikos melodiją.
4. Solfedžio veiklos sritys:
 - 4.2. intonavimas;
 - 4.3. ritmavimas;
 - 4.4. muzikos tekstų klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.
5. Solfedžio mokymo trukmė – 4 metai.
6. Solfedžio mokymas:
 - 6.2. mokomasi grupėje;
 - 6.3. skiriamos 2 val. per savaitę;
 - 6.4. pamokose naudojamos informacinės kompiuterinės technologijos.
7. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - intonavimas	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Sudaryti intervalus ir akordus dermėse, žinoti jų ypatumus; 1.1.2. žinoti intervalų ir akordų sandarą; 1.1.3. žinoti raidinių akordų pavadinimų sudarymo principus.
1.2. Tiksliai solfedžuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	1.2.1. Žinoti dermių ypatumus ir skirtumus; 1.2.2. išlaikyti tempą.

1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą.	1.3.1. Žinoti polifoninės ir homofoninės muzikos atlikimo ypatumus
2. Veiklos sritis - ritmavimas	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.1.1. Nustatyti ir išvardyti panaudotus metrus; 2.1.2. išlaikyti tempą 2.1.3. žinoti pagrindines dirigavimo schemas.
2.2. Sukurti ir atlikti ritmo darinius sudėtinuose ir kintamuosiuose metruose.	2.2.1. Užrašyti sukurtus ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus. 2.2.2. Paaiškinti metroritminius elementus ir natų grupavimo principus.
3. Veiklos sritis - muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.1.1. Nusakyti muzikos teksto metrą, tonaciją, dermę; 3.1.2. atpažinti, įvardyti ir užrašyti intervalus, akordus, harmoninius junginius
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos užrašymo ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją.

8. Solfedžio turinio apimtis:

8.1. intonavimas ir solfedžiavimas:

- 8.1.1. vienbalsių ir dvibalsių homofoninių arba polifoninių melodijų ir dainų solfedžiavimas;
- 8.1.2. trijų rūšių mažorinių ir minorinių gamų dainavimas, dermių laipsnių intonavimas;
- 8.1.3. natų skaitymas ir transponavimas smuiko ir boso raktuose;
- 8.1.4. harmoninių ir melodinių intervalų dainavimas dermėje ir nuo garso;
- 8.1.5. T, S, D, D₇ akordų ir jų apvertimų, VII₇, VII₇^o, II₇, padidintų ir sumažintų kvintakordų sudarymas ir dainavimas dermėje;

8.2. ritmavimas:

- 8.2.1. sudėtingesnių ritminių darinių atpažinimas, atlikimas ir dirigavimas;
- 8.2.2. paprasti, sudėtiniai, mišrūs ir kintamieji metrai;

8.3. muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas:

- 8.3.1. mažoras ir minoras (natūralus, harmoninis, melodinis), intervalai, akordų užrašymo būdai, pagrindinės funkcijos, T, S, D, D₇ akordai ir jų apvertimai, padidinti ir sumažinti kvintakordai, vienbalsiai, dvibalsiai ritminiai ar melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai;
- 8.3.2. melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas, panaudojant įprastus būdus bei informacines kompiuterines technologijas.

VII SKYRIUS MUZIKOS ISTORIJA

1. Muzikos istorijos paskirtis – suteikti bendrųjų ir muzikinių kompetencijų.
2. Muzikos istorijos tikslas – pažinti muzikinės kultūros ištakas ir raidą, stilistines ypatybes, žanrus, muzikos ir kitų menų sąveiką, kultūros epochas.
3. Muzikos istorijos uždaviniai:
 - 3.1. formuoti muzikos kūrinių klausymo, apibūdinimo ir vertinimo gebėjimus;

- 3.2. supažindinti su lietuvių muzikinės kultūros ištakomis ir raida;
- 3.3. supažindinti su Vakarų Europos muzikos stilistinėmis epochomis, žymiausiais kompozitoriais ir jų kūriniais;
- 3.4. supažindinti su kitų pasaulio šalių muzikine kultūra;
- 3.5. įgytas žinias pritaikyti muzikiniuose ir kultūriniuose renginiuose, projektuose.
4. Muzikos istorijos veiklos sritys:
 - 4.1. muzikos kūrinių klausymasis ir apibūdinimas;
 - 4.2. muzikos kultūrinio ir meninio konteksto supratimas ir vertinimas.
5. Muzikos istorijos mokymas:
 - 5.1. mokymosi trukmė - 4 metai;
 - 5.2. mokomasi grupėje;
 - 5.3. skiriama 1 val. per savaitę;
 - 5.4. lavinama muzikinė atmintis, muzikinė klausa, turtinamas muzikos kalbos žodynas;
 - 5.5. pamokose naudojamos informacinės technologijos.
6. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - muzikos kūrinių klausymasis ir apibūdinimas	
Nuostata – suprasti ir domėtis muzikinės kultūros ištakomis, raida ir tradicijomis	
Esminis gebėjimas – remiantis sukaupta muzikos istorijos ir kitų mokomųjų dalykų patirtimi atpažinti vokalinius ir instrumentinius tembrus, muzikos kūrinius, juos apibūdinti	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įsiminti ir atpažinti muzikos kūrinius.	1.1.1. Nustatyti, kuriai stilistinei epochai priskirtinas klausomas muzikos kūrinys; 1.1.2. atpažinti klausomų muzikos kūrinių vokalinius ir instrumentinius tembrus, ansamblių ir orkestrų sudėtis
1.2. Apibūdinti klausomus muzikos kūrinius.	1.2.1. Tikslingai ir taisyklingai vartoti specifinius terminus ir apibūdinimus; 1.2.2. žinoti nurodytos epochos vokalinės ir instrumentinės muzikos žanrus bei formas; 1.2.3. paaiškinti įvairių solinių, kamerinių ir orkestrinių kūrinių skirtumus.
1.3. Atpažinti ir apibūdinti instrumentinės muzikos kūrinio formą.	1.3.1. Paaiškinti muzikos formų struktūrinius elementus; 1.3.2. nurodyti periodo, variacijų, rondo, sonatos ir fugos ir kitų muzikos formų savybes.
2. Veiklos sritis - muzikos kultūrinio ir meninio konteksto supratimas ir vertinimas	
Nuostata – domėtis savo aplinkos muzikiniais ir kultūriniais reiškiniais, lankytis koncertuose, kituose muzikiniuose ir kultūriniuose renginiuose	
Esminis gebėjimas – apibūdinti muzikos kontekstą, stebėti ir vertinti savo aplinkos muzikinius reiškinius, aktyviai juose dalyvauti	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Dalyvauti ir vertinti koncertus ir kitus muzikinius, kultūrinius renginius ir reiškinius.	2.1.1. Apibūdinti išgirstų muzikos kūrinių kultūrinį ir meninį kontekstą; 2.1.2. nurodyti Lietuvos ir pasaulio žymiausių vokalinės ir instrumentinės muzikos solistus, kamerinius ansamblius, orkestrus, chorus, dirigentus, koncertines sales.
2.2. Aktyviai dalyvauti kultūrinėje veikloje, meniniuose projektuose.	2.2.1. Apibūdinti meninės veiklos formas ir jų reikšmę savo aplinkos socialiniam kultūriniam gyvenimui; 2.2.2. parengti ir pristatyti kūrybinius projektus (pvz., rašinius apie išklaudytus koncertus, pristatymus, interviu su atlikėjais ir pan.).

7. Muzikos istorijos turinio apimtis:
 - 7.1. lietuvių, Vakarų Europos ir kitų pasaulio šalių muzikos kūrinių klausymasis ir apibūdinimas;
 - 7.2. lietuvių, Vakarų Europos ir kitų pasaulio šalių muzikos kultūrinio ir meninio konteksto supratimas ir vertinimas.

VIII SKYRIUS ANSAMBLIS

1. Ansamblio paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus, suteikti ir tobulinti ansamblinio muzikavimo patirtį.
2. Ansamblio tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti vokalinio arba instrumentinio muzikavimo ansamblinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškumui.
3. Ansamblio uždaviniai:
 - 3.1. pažinti ansamblinių kūrinių repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;
 - 3.2. ugdyti mokinių artistiškumą, kausti sceninės kultūros patirtį;
 - 3.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;
 - 3.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui, pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.
4. Ansamblio veiklos sritys:
 - 4.1. ansambliško ugdymas;
 - 4.2. kūrinių interpretavimas ansamblyje;
 - 4.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.
5. Ansambliai gali būti:
 - 5.1. tradicinės sudėties (sudaryti iš tos pačios rūšies instrumentų arba balsų):
 - 5.1.1. vokaliniai ansambliai (2, 3, 4, 6, 8, 12 mokinių);
 - 5.1.2. kameriniai ansambliai (fortepijonas ir kiti styginiai, pučiamieji arba liaudies instrumentai (2, 3, 4, 6 mokiniai);
 - 5.1.3. styginių instrumentų ansambliai (smuikininkų, gitaristų ir kt.);
 - 5.1.4. pučiamųjų instrumentų ansambliai;
 - 5.1.5. liaudies instrumentų ansambliai (kanklininkų, birbynininkų);
 - 5.1.6. akordeonininkų ansamblis;
 - 5.2. netradicinės sudėties ansambliai (sudaryti iš skirtingų rūšių instrumentų arba balsų).
6. Ansamblio mokymas:
 - 6.1. mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 metų.
 - 6.2. skiriamos 2 val. per savaitę;
 - 6.3. tobulinami skaitymo iš lapo gebėjimai, ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui, repetavimui grupėje, bendravimui ir bendradarbiavimui;
 - 6.4. žadinama mokinio kūrybinė iniciatyva ir vaizduotė, plečiamas muzikinis akiratis;
 - 6.5. atliekant kūrinius, daugiausia dėmesio skiriama teksto skaitymo įgūdžiams, ritminės pulsacijos, intonavimo tikslumo lavinimui ir kūrinių interpretavimui ansamblyje;
 - 6.6. skiriamos koncertmeisterio valandos.
7. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - ansambliško ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo ansamblyje patirties	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti muzikos kūrinių nuotaiką.	1.1.1. Apibūdinti kūrinių charakterį, dinamiką
1.2. Stilingai atlikti muzikos kūrinių.	1.2.1. Apibūdinti kūrinių tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmis.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.
2. Veiklos sritis - kūrinių ansamblinis interpretavimas	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą	

Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinis	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinio metra, tempą; 2.1.2. paaiškinti atlikimo štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus
2.3. Klausytis ir kontroliuoti savo ir kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ar instrumentus
3. Veiklos sritis -atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę veiklą

8. Ansamblio turinio apimtis:

- 8.1. ansamblio pojūčio lavinimas – sceninės patirties pradmenys, gebėjimas girdėti ir vertinti save ir kitus ansamblio dalyvius;
- 8.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;
- 8.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;
- 8.4. kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4–6 kūriniai.

IX SKYRIUS

ANTRASIS MUZIKOS INSTRUMENTAS

1. Antrojo muzikos instrumento paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento muzikavimo patirtį.
2. Antrojo muzikos instrumento tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento muzikavimo žinių ir įgūdžių.
3. Antrojo muzikos instrumento uždaviniai:
 - 3.1. sudaryti galimybes muzikavimą styginiais, liaudies, pučiamaisiais instrumentais ar dainavimą pasirinkusiems mokiniams pažinti klavišinius (kitus) instrumentus;
 - 3.2. ugdyti ir tobulinti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;
 - 3.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.
4. Antrojo muzikos instrumento veiklos sritys:
 - 4.1. grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių formavimas;
 - 4.2. muzikos kūrinių interpretavimas;
 - 4.3. muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.
5. Antrojo muzikos instrumento mokymas:
 - 5.1. mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 metų.
 - 5.2. pagrindiniu antruoju muzikos instrumentu skiriamas fortepijonas, o pageidaujant fortepijono dalyko mokiniams – bet koks kitas instrumentas;
 - 5.3. mokiniams, muzikavimo dalyku pasirinkusiems chordinį dainavimą, antrasis muzikos instrumentas (fortepijonas) yra privalomas;
 - 5.4. skiriama 0,5 val. per savaitę individualiai.
6. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių formavimas	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju muzikos instrumentu patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą muzikinį kūrinį antruoju instrumentu	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

1.1. Įgyti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metra, tempą; 1.1.2. pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. suvokti kūrinio tematiką.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę būseną
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti nesudėtingos faktūros muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, turinį
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinامينius ženklus; 2.2.2. apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis - muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose, pasirodymuose scenoje	
Esminis gebėjimas – koncerte pasirinktu instrumentu atlikti programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju instrumentu įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju instrumentu

7. Antrojo muzikos instrumento turinio apimtis:
 - 7.1. muzikos kūrinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, kvėpavimas, intonavimas, ritminis tikslumas;
 - 7.2. muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;
 - 7.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;
 - 7.4. kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4–6 skirtingo charakterio kūriniai.

X SKYRIUS CHORAS

1. Choro paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir užtikrinti visapusišką muzikinį ugdymą ir suteikti vokalinio muzikavimo patirtį.
2. Choro tikslas – tobulinti vokalius gebėjimus ir padėti mokiniams įgyti chorinio dainavimo žinių ir įgūdžių.
3. Choro uždaviniai:
 - 3.1. sudaryti galimybes instrumentinį muzikavimą pasirinkusiems mokiniams lavinti vokalinio muzikavimo gebėjimus;
 - 3.2. pažinti chorinių kūrinių repertuarą ir formuoti chorinio dainavimo įgūdžius;
 - 3.3. ugdyti mokinių artistišumą ir ansamblio pojūtį, kaupti sceninės kultūros patirtį;
 - 3.4. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti kitų dalykų pamokose įgytas žinias ir gebėjimus.
4. Veiklos sritys:
 - 4.1. chorinio dainavimo technikos lavinimas;
 - 4.2. chorinių kūrinių interpretavimas;
 - 4.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.
5. Choro mokymasis:
 - 5.1. trukmė – nuo 1 iki 4 metų;
 - 5.2. skiriama 1 val. per savaitę;
 - 5.3. mokomasi grupėje;
 - 5.4. parenkant repertuarą atsižvelgiama į mokinių amžiaus tarpsnio ir balso ypatumus;

5.5. plėtojami sceninės kultūros meninio interpretavimo, kūrybiškumo įgūdžiai, aktyviai dalyvaujant muzikinėje veikloje;

5.6. numatomos koncertmeisterio valandos.

6. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - chorinio dainavimo technikos lavinimas	
Nuostata – įgyti vokalinio muzikavimo patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti jaunučių choro repertuaro kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą kvėpavimą ir tobulinti vokaličius įgūdžius.	1.1.1. Pademonstruoti taisyklingo kvėpavimo ir garso formavimo ypatumus ir garso išgavimo būdus
1.2. Dainuojant taisyklingai atlikti muzikos kalbos elementus.	1.2.1. Atpažinti ir nusakyti muzikos kalbos elementus ir išraiškos priemones
2. Veiklos sritis - chorinių kūrinių interpretavimas	
Nuostata – atskleisti chorinio kūrinio interpretacinį sumanymą	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti jaunučių choro repertuaro kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Stilingai atlikti chorinės muzikos kūrinių.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus
2.2. Perteikti muzikos kūrinio charakterį.	2.2.1. Apibūdinti kūrinio nuotaiką ir dinamiką
3. Veiklos sritis - atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – parengti koncertinę programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste; 3.2.2. žinoti sceninės kultūros reikalavimus.
3.3. Pritaikyti dainavimo įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda dainavimas

7. Rekomenduojama choro turinio apimtis:

7.1. chorinio dainavimo įgūdžių formavimas – dainavimo technikos lavinimo pratybos;

7.2. chorinių kūrinių interpretavimas – nesudėtingų chorinių kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

7.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – chorinių kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

7.4. rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4–6 skirtingo charakterio kūriniai.